

werkblad Kofschip (1)

- 1a. *Hij verhuist* naar Madurodam.
1b. *Hij is verhuisd* naar Madurodam.
- 2a. *Jij belooft* niets.
2b. *Jij hebt niets beloofd*.
- 3a. *Wie gebruikt* de lijm?
3b. *Door wie wordt de lijm gebruikt*?

In de zinnen 1a, 2a en 3a zijn *verhuist*, *belooft* en *gebruikt* de **persoonsvorm**. Bij een persoonsvorm schrijf je in de 2e en 3e persoon enkelvoud (dus bij *je/jij* of *hij/zij/het*) achter de stam van het werkwoord de uitgang -t.

In de zinnen 1b, 2b en 3b zijn *verhuisd*, *beloofd* en *gebruikt* **voltooid deelwoord**. In een zin met een voltooid deelwoord staat altijd een hulpwerkwoord (meestal *hebben*, *zijn* of *worden*). In 1b is dat *zijn* (*is* is een vorm van het werkwoord *zijn*), in 2b is dat *hebben* (*hebt* is een vorm van *hebben*) en in 3b is dat *worden* (*wordt* is een vorm van *worden*). Gebruik 't kofschip om te bepalen of het voltooid deelwoord de uitgang -d of -t krijgt.

Het gaat om de medeklinkers uit 't kofschip, dus om:

t, k, f, s, ch, p

Het gaat zo:

- 1) Bepaal de *stam* van het werkwoord. De stam is het hele werkwoord min de uitgang -en.
- 2) Kijk of de laatste letter van de stam in 't kofschip zit. Zo ja (dus eindigt de stam op t, k, f, s, ch of p), dan eindigt het voltooid deelwoord op een -t-. Zo nee, dan eindigt het op een -d-.

Voorbeeld 1.

Na de les hebben we nog wat gekletsd / gekletst. (?)

De stam van *kletsen* is *klets*. De -s- zit in 't kofschip. In dat geval eindigt het voltooid deelwoord op een -t-: *gekletst*.

Je kunt je antwoord controleren door het werkwoord in de verleden tijd te zetten. *Ik kletsde* (niet: *kletsde*) met opa.

Voorbeeld 2.

We zijn naar Madurodam verhuisd / verhuist. (?)

De stam van *verhuizen* is *verhuiz*. De -z- zit niet in 't kofschip. In dat geval eindigt het voltooid deelwoord op een -d-: *verhuisd*.

Controle: *Ik verhuisde* (niet: *verhuiste*) naar Madurodam.

OPDRACHT. Spel de uitgang correct: met een -d- of met een -t-.

(Persoonsvorm of voltooid deelwoord? En eindigt de stam op een letter uit 't kofschip?)

vb.	Hij <i>verhuist</i> morgen naar Madurodam. (verhuizen)
	Hij is gisteren naar Madurodam <i>verhuisd</i> . (verhuizen)
1.	De schoonmaker de vloer. (<i>schrobben</i>)
2.	De schoonmaker heeft de vloer (<i>schrobben</i>)
3.	Meester bij Knollendammer Boys. (<i>voetballen</i>)
4.	Hij heeft bij Knollendammer Boys (<i>voetballen</i>)
5.	Het al de hele dag. (<i>regenen</i>)
6.	Heeft het bij jullie ook zo ? (<i>regenen</i>)
7.	Die stomme Minoes heeft mij weer ! (<i>krabben</i>)
8.	De meubelmaker de verf van de antieke tafel. (<i>krabben</i>)
9.	Een hypochonder is iemand die altijd maar (<i>tobben</i>)
10.	De trainer heeft dagenlang over de opstelling (<i>tobben</i>)
11.	Men vindt dat hij de verdediging heeft (<i>verwaarlozen</i>)
12.	Men is bang dat hij de verdediging (<i>verwaarlozen</i>)
13.	Mijn tante heilig in astrologie. (<i>geloven</i>)
14.	Geloof jij echt dat juf zoiets ?! (<i>geloven</i>)
15.	Ik heb je nooit een rozentuin (<i>beloven</i>)
16.	Het een mooie dag te worden. (<i>beloven</i>)
17.	Opa heeft vroeger veel suiker (<i>gebruiken</i>)
18.	Oma zei dat opa al drie jaar lang zoetjes (<i>gebruiken</i>)
19.	Het heeft mij hoe mooi zij zong. (<i>verbazen</i>)
20.	Het mij niks dat hij ziek geworden is. (<i>verbazen</i>)
21.	Die arme juwelier is nu al drie keer (<i>beroven</i>)
22.	Een juwelendief een juwelier van zijn geluk. (<i>beroven</i>)

De antwoorden vind je hier: <http://www.surfspin.nl/gemaakt.html>.